

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. 8 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-06-

Nr.

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO PATEIKIMO

Teikiame pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2022 m. birželio 21 d. pažymoje Nr. NV-1797 (toliau – Pažyma) pateiktas pastabas patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. liepos 16 d. nutarimo Nr. 825 „Dėl Sumų, kurias draudžiama išieškoti iš kredito, mokėjimo ir (ar) elektroninių pinigų įstaigoje atidarytoje skolininko sąskaitoje esančių lėšų, nustatymo ir taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo Projektas). Nutarimo projektas buvo patikslintas atsižvelgiant į Pažymos 2.2 papunktyje pateiktas pastabas, kitos Pažymoje pateiktos pastabos ir pasiūlymai su Pažymos rengėjais buvo aptarti darbo tvarka ir, Pažymos rengėjams pritarus, Nutarimo projektas pagal kitas pastabas ir pasiūlymus nebuvo tikslinamas.

2022 m. liepos 1 d. įsigalios Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 689 straipsnio 6 dalies nuostatos, numatančios, kad vykdant priverstinį skolų išieškojimą iš skolininko sąskaitos galės būti nurašomos tik piniginės lėšos, viršijančios pagal Lietuvos Respublikos socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymą apskaičiuotą minimalių vartojimo poreikių dydį. Šių įstatymo nuostatų taikymo tvarką detalizuoja Sumų, kurias draudžiama išieškoti iš kredito, mokėjimo ir (ar) elektroninių pinigų įstaigoje atidarytoje skolininko sąskaitoje esančių lėšų, nustatymo ir taikymo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. liepos 16 d. nutarimu Nr. 825 (toliau – Aprašas).

Atsižvelgiant į tai, kad išieškojimas iš sąskaitose esančių lėšų vykdomas elektroninių ryšių priemonėmis per Piniginių lėšų apribojimų informacinę sistemą (toliau – PLAIS), šiuo metu atliekami PLAIS ir išieškojimo procese dalyvaujančių subjektų naudojamų informacinių sistemų¹ modernizavimo darbai, kurių metu paaiškėjo, kad ne visos Aprašo nuostatos yra įgyvendinamos techniniu aspektu, taip pat atsirado poreikis Aprašą papildyti naujomis nuostatomis, aiškiau detalizuojančiomis neišieškomų sumų nustatymo ar jų dydžių keitimo tvarką.

I. Sprendžiamos problemos	1. Užtikrinant Civilinio proceso kodekso 626 straipsnio 2 dalies ir 689 straipsnio 5 dalies nuostatų, numatančių, kad išieškojimas iš piniginių lėšų turi būti stabdomas, jeigu tos lėšos taip pat yra areštuotos Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso nustatyta tvarka, tinkamą įgyvendinimą, PLAIS realizuotas funkcionalumas, užtikrinantis, kad sąskaitoje esančias lėšas areštavus Baudžiamojo proceso kodekso nustatyta tvarka, išieškojimas Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka sustabdomas, tačiau techninėmis
---------------------------	---

¹ Turto arešto aktų registras, Antstolių informacinė sistema, Valstybinės mokesčių inspekcijos, Sodros ir muitinės naudojamos informacinės sistemos, kredito įstaigų informacinės sistemos ir kt.

	<p>priemonėmis neįmanoma užtikrinti, kad šiuo atveju taip pat būtų sustabdytas ir Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka sąskaitai nustatytų neišieškomų sumų taikymas.</p> <p>2. Iš esmės identiška situacija taip pat kyla įgyvendinant Civilinio proceso kodekso 626 straipsnio 3 dalies nuostatas, t. y. tais atvejais, kai sąskaitoje esančių lėšų atžvilgiu yra pritaikytos laikinosios apsaugos priemonės Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka, PLAIS užtikrina galimybę į šias lėšas nukreipti išieškojimą vykdant tos pačios ar pirmesnės reikalavimų eilės išieškojimus, tačiau, jeigu laikinąsias apsaugos priemones pritaikęs teismas leido skolininkui kiekvieną mėnesį disponuoti tam tikra lėšų suma, techninėmis priemonėmis neįmanoma užtikrinti, kad nustatyta neišieškoma suma nestabdytų tos pačios ar pirmesnės reikalavimų eilės išieškojimų.</p> <p>3. Atliekant PLAIS ir su ja susijusių informacinių sistemų techninius pakeitimus taip pat iškilo poreikis patikslinti Aprašo nuostatas, susijusias su neišieškomų sumų dydžio ar sąskaitos, kuriai taikoma neišieškoma suma, pakeitimu.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>1. Atsižvelgiant į tai, kad techninėmis priemonėmis neįmanoma užtikrinti tinkamo neišieškomų sumų taikymo, kai apribojimai tai pačiai sąskaitai taikyti tiek Baudžiamojo proceso kodekso, tiek Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka, Nutarimo projekte numatyta, kad šiuo atveju turės būti taikoma neišieškoma suma, kuri buvo nustatyta Baudžiamojo proceso kodekso nustatyta tvarka (jeigu neišieškoma suma buvo nustatyta). Nutarimo projekte taip pat numatyta, kad išieškojimą Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka vykdantys subjektai (nurodymų į PLAIS teikėjai) šios neišieškomos sumos negalės keisti ar nustatyti tam tikrą neišieškomą sumą, jeigu neišieškoma suma Baudžiamojo proceso kodekso nustatyta tvarka nebuvo nustatyta, tol, kol galios Baudžiamojo proceso kodekso nustatyta tvarka sąskaitai pritaikytas areštas.</p> <p>Paminėtina, kad, PLAIS duomenimis, atvejų, kai to paties asmens sąskaitoms taikomi apribojimai tiek Civilinio proceso kodekso, tiek Baudžiamojo proceso kodekso tvarka per metus būna apie 200–300. Taigi, nors šiais atvejais neišieškomos sumos būtų nustatomos ir keičiamos ne informacinių sistemų pagalba, bet rankiniu būdu, dėl nedidelio tokių atvejų skaičiaus (mažiau nei 2–3 atvejai per metus vienam antstoliui, Valstybinei mokesčių inspekcijai, Sodrai ar Muitinei) administracinė našta dėl tokio proceso išieškojimą vykdantiems subjektams būtų itin maža.</p> <p>2. Skirtingai, nei prieš tai paminėtu atveju, neišieškomas sumas, nustatytas taikant laikinąsias apsaugos priemones Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka, išieškojimą vykdantys subjektai (nurodymų į PLAIS teikėjai) galės keisti (arba panaikinti), jeigu vykdys tos pačios arba pirmesnės eilės išieškojimus. Civilinio proceso kodekso 626 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad detalią išieškojimo tvarką šiuo atveju nustato Sprendimų vykdymo instrukcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2005 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. 1R-352.</p> <p>Taip pat pažymėtina, kad, užtikrinant nurodymų į PLAIS teikėjų teisę operatyviai gauti informaciją apie anksčiau nustatytų neišieškomų sumų pakeitimą, Nutarimo projekte numatyta, kad PLAIS nurodymų teikėjams teiks visus su neišieškoma suma ar jos pakeitimu susijusius duomenis.</p> <p>3. Nutarimo projekte taip pat numatyta, kad keičiant neišieškomą sumą ar sąskaitą, kuriai taikoma neišieškoma suma, į PLAIS turės būti pateikiamas ne neišieškomos sumos (ar sąskaitos) pakeitimo nurodymas, bet anksčiau</p>

	nustatyta neišieškoma suma turės būti panaikinta ir pateiktas naujas neišieškomos sumos nustatymo nurodymas.
III. Priemonių kaštai	Nutarimo projektui įgyvendinti papildomų lėšų nereikės.
IV. Nauda visuomenei	Priėmus Nutarimo projektą bus nustatyta aiškesnė neišieškomų sumų nustatymo, keitimo ir atribojimo tvarka, kai apribojimai sąskaitoms tuo pat metu bus taikomi skirtingais teisiniais pagrindais – Baudžiamojo proceso kodekso nustatyta tvarka, Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka vykdant išieškojimą ar Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka pritaikius laikinąsias apsaugos priemones.

Nutarimo projektas buvo derintas su Valstybine mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Muitinės departamentu prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Lietuvos Respublikos generaline prokuratūra, Lietuvos banku, Nacionaline teismų administracija, Lietuvos antstolių rūmais, Valstybės įmone Registrų centru ir Lietuvos bankų asociacija. Pastabas dėl Nutarimo projekto pateikė tik Valstybinė mokesčių inspekcija, kitos institucijos derinimo raštais arba darbo tvarka informavo, kad pastabų ir pasiūlymų Nutarimo projektui neturi. Kadangi į vieną iš Valstybinės mokesčių inspekcijos pastabų neatsižvelgta, dėl jos parengta derinimo pažyma.

Nutarimo projektas taip pat buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

Nutarimo projektas neprieštarauja 18-osios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72.

Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 reikalavimus.

Nutarimo projekte naujų terminų, vertintinų Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo nustatyta tvarka, nenumatyta.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276, 4 punktu, Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Projektą parengė Teisingumo ministerijos Teisinių paslaugų politikos grupės (l. e. grupės vadovės pareigas Jurgita Urbaitė, mob. tel. 8 602 56754, el. p. jurgita.urbaite@tm.lt) vyresnysis patarėjas Artūras Remeikis, mob. tel. 8 671 86357, el. p. arturas.remeikis@tm.lt.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 2 lapai.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 3 lapai.
3. Institucijų raštų kopijos, 5 lapai.
4. Derinimo pažyma, 2 lapai.

Teisingumo ministrė

Ewelina Dobrowolska